

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN
60 NĂM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN THÀNH PHỐ SƠN LA
(26/10/1961 – 26/10/2021)

Nhân dịp kỷ niệm 60 năm xây dựng và phát triển thành phố Sơn La, Đảng bộ thành phố Sơn La ban hành Đề cương tuyên truyền để ôn lại những chặng đường lịch sử trong 60 năm xây dựng và phát triển thành phố Sơn La (26/10/1961 - 26/10/2021).

PHẦN I
KHÁI QUÁT CHUNG VỀ QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH
THỊ XÃ SƠN LA (NAY LÀ THÀNH PHỐ SƠN LA)

Thị xã Sơn La xưa kia có tên gọi là mừng phìa Chiềng An, còn gọi là Mừng phìa trong là trung tâm lý sở, nơi châu mừng đóng đô.. . Như vậy, địa giới thị xã là Mừng phìa Chiềng An, một trong năm mừng phìa của châu Mừng La ngày xưa.

Năm 1886, thực dân Pháp đánh chiếm Tây Bắc. Ngày 25-5-1886, Tổng Trú sứ Trung - Bắc kỳ ra nghị định chuyển châu Sơn La thuộc phủ Gia Hưng, tỉnh Hưng Hóa thành một cấp tương đương với cấp tỉnh do một sĩ quan với cương vị Phó công sứ cai trị. Tháng 3-1888, sau khi chiếm được Tây Bắc, thực dân Pháp lập trung khu Vạn Bú - Nghĩa Lộ, đặt trụ sở tại bản Pá Giàng, tổng Hiếu Trai. Ngày 20-8-1891, Toàn quyền Đông Dương ra nghị định đưa địa hạt Sơn La vào địa bàn của Đạo quan binh thứ Tư, thủ phủ đặt tại Sơn La. Ngày 10-10-1895, Toàn quyền Đông Dương ra nghị định bãi bỏ tiểu quân khu Vạn Bú và Lai Châu nhập thành tỉnh Vạn Bú. Việc chuyển Vạn Bú sang chế độ dân sự chính là thời điểm ra đời của tỉnh Sơn La, Tỉnh lỵ đặt tại bản Pá Giàng, xã Ít Ong, châu Mừng La. Ngày 23-8-1904, toàn quyền Đông Dương ra nghị định chuyển Tỉnh lỵ Vạn Bú về Chiềng Lè (*thuộc châu Mừng La*) và đổi tên tỉnh Vạn Bú thành tỉnh Sơn La. Năm 1908, chính quyền thuộc địa Pháp cho xây dựng Toà sứ, nhà Giám binh, Trại lính, các công sở, nhà tù trên đồi Khau Cỏ, Tỉnh lỵ vẫn đặt tại đây cho đến ngày nay.

Năm 1908, Pháp chia phân khu Tây Bắc thành hai tỉnh Sơn La và Lai Châu. Ở Sơn La Pháp rời địa điểm tỉnh lỵ từ bản Pá Giàng - Ít Ong về Chiềng Lè và cho xây toà xứ, nhà giám binh, trại lính, nhà tù và các công sở trên đồi Khau Cỏ. Chiềng Lè trở thành phố nhỏ và trung tâm tỉnh lỵ tỉnh Sơn La.

Nhân dân vùng thị xã đã có truyền thống đoàn kết, kiên cường, quật khởi, vượt qua muôn vàn khó khăn, gian khổ, đấu tranh gìn giữ bảo vệ quê hương, xây dựng đất nước với những chiến công vang dội. Năm 1914 - 1916, nhân dân các dân tộc vùng thị xã hưởng ứng cuộc khởi nghĩa của các thủ lĩnh Châu Mừng chống Pháp, nhân dân đã giúp nghĩa quân về lương thực, thực phẩm và một số vũ khí, (ngày 11/12/1914) nghĩa quân từ Mai Sơn kéo về đánh chiếm tỉnh lỵ Sơn La, chỉ sau vài giờ nghĩa quân đã chiếm được đồi Khau Cỏ, Chánh xứ Sơn La và tuần phủ Cầm Bun Hoan phải rút vào trại lính cố thủ.

Các cuộc nổi dậy của nhân dân các dân tộc vùng thị xã Sơn La, dưới sự lãnh đạo của các nhà yêu nước và các thủ lĩnh châu mừng, đều kết thúc trong sự đàn

áp dã man của quân thù, nhiều người yêu nước đã hy sinh oanh liệt. Song đó là những minh chứng lịch sử hùng hồn nói lên truyền thống yêu nước, đoàn kết gắn bó giữa các dân tộc anh em, giữa miền ngược với miền xuôi, cùng nhau đấu tranh kiên cường, bất khuất, chống kẻ thù xâm lược và bè lũ tay sai.

Cùng với truyền thống đoàn kết dân tộc, chống giặc ngoại xâm; nhân dân các dân tộc vùng thị xã còn mang trong mình tinh thần cần cù, dũng cảm trong lao động sản xuất, đoàn kết, đùm bọc yêu thương nhau, tạo thành sức mạnh đấu tranh chống thiên nhiên khắc nghiệt, khắc phục mọi khó khăn, tự lực, tự cường, đẩy mạnh sản xuất, nâng cao đời sống. Tinh thần đó đã trở thành truyền thống cực kỳ quý báu, tốt đẹp của nhân dân thị xã Sơn La.

Năm 1930, khi Đảng cộng sản Việt Nam ra đời, dưới ánh sáng của Đảng, các truyền thống đó càng được phát huy và phát triển mạnh mẽ trong cách mạng giành chính quyền tháng Tám 1945, trong cuộc trường kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp, trong cuộc chống Mỹ cứu nước, trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc XHCN, đặc biệt trong công cuộc đổi mới của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Tiêu biểu cho tinh thần yêu nước, bất khuất, kiên cường của tuổi trẻ và đồng bào các dân tộc thị xã, đó là anh Lò Văn Giá - người thanh niên ưu tú của bản Cọ, Chiềng An ngày nay, được Chi uỷ Nhà ngục Sơn La chọn dẫn đường cho 4 chiến sỹ cộng sản vượt ngục trở về đồng bằng xây dựng phong trào. Cuộc vượt ngục thành công nhưng anh Giá đã bị kẻ thù bắt và hèn hạ thủ tiêu. Người con ưu tú đã được Đảng, Nhà nước truy tặng danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang.

Cuối năm 1945, thực dân Pháp quay trở lại đánh chiếm Sơn La, tháng 01 năm 1947 thực dân Pháp tràn xuống đánh chiếm vùng thị xã Sơn La, các cơ quan châu Mường La chuyển vào bản Híp Chiềng Ngần. Sau 6 năm tiếp tục xây dựng, củng cố chính quyền và chiến đấu gian khổ, tháng 12 năm 1952, phối hợp với các binh đoàn chủ lực, quân và dân Sơn La đã giải phóng hoàn toàn quê hương, góp phần giải phóng miền Tây Bắc, tạo thế gọng kìm, buộc địch phải co cụm phòng thủ ở Điện Biên Phủ. Thực hiện quyết tâm của Trung ương Đảng và Bác Hồ: Tập trung tiêu diệt tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ - xào huyệt cuối cùng của Thực dân Pháp, cùng với nhân dân cả nước, nhân dân các dân tộc vùng thị xã đã nêu cao tinh thần vượt khó, tích cực đóng góp sức người, sức của cho tiền tuyến. Trong chiến dịch này, nhân dân vùng thị xã đóng 630 tấn gạo, trên 60 tấn thịt, tham gia hàng nghìn ngày công mở đường, vận chuyển lương thực, đạn dược, thuốc men... hàng trăm con em các dân tộc vùng thị xã đã tham gia chiến đấu và đã có con em anh dũng hy sinh tại chiến trường Điện Biên Phủ. Cuối năm 1952, giải phóng Tây Bắc, phố Chiềng Lê trở thành thị trấn thuộc Châu Mường La.

Chiến thắng Điện Biên Phủ lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu buộc Pháp phải rút khỏi Đông Dương. Đế quốc Mỹ lại nhảy vào miền Nam Việt Nam, đất nước ta tạm thời bị chia cắt 2 miền. Miền Bắc tiến lên xây dựng XHCN, miền Nam tiếp tục cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân.

Năm 1954 các cơ sở thương nghiệp của vùng thị xã cũng bắt đầu hình thành, trường học được phát triển và mở rộng đến tận các xã, phong trào xoá nạn mù chữ

và phong trào văn hoá văn nghệ được phát triển, các đoàn thể quần chúng như: Thanh niên, Phụ nữ, Mặt trận, Nông hội được tổ chức lại và bắt đầu hoạt động. Năm 1955, khu tự trị Tây Bắc được thành lập, các cơ quan của khu Tây Bắc tạm thời đóng trụ sở tại thị trấn Thuận Châu. Năm 1959, theo đề nghị của Ban Chấp hành khu uỷ và Uỷ ban hành chính khu Tây Bắc, Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà chuẩn y cho khu xây dựng trụ sở ở thị trấn Châu Mường La (vùng thị xã). Năm 1961, trụ sở khu tự trị Tây Bắc rời từ Thuận Châu về tỉnh lỵ Sơn La được đặt tại châu lỵ Mường La, do yêu cầu cấp thiết của việc kiện toàn tổ chức, củng cố cơ sở, công cuộc kiến thiết và xây dựng thủ phủ khu tự trị Tây Bắc được tiến hành khẩn trương. Ngày 26.10.1961, Quốc hội quyết định chuyển một số bộ phận thị trấn Châu Mường La thành đơn vị hành chính cấp thị xã đầu tiên ở khu Tây Bắc; đồng thời khu chuyển về trụ sở thị xã Sơn La, thị xã được xác định là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hoá xã hội khu Tây Bắc và của tỉnh Sơn La.

Ngày 26.10.1961, theo Quyết định số 173 - CP của Hội đồng chính phủ thị xã Sơn La chính thức được thành lập, đây là sự kiện chính trị trọng đại, thể hiện chủ trương hết sức sáng suốt của Đảng và Nhà nước ta, đã đáp ứng được nguyện vọng của đồng bào Tây bắc nói chung và nhân dân các dân tộc thị xã Sơn La nói riêng.

PHẦN II QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN CỦA THÀNH PHỐ SƠN LA

1- Giai đoạn (1961 – 1975)

Ngay từ khi mới thành lập, thị xã được xác định là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hoá, xã hội của khu Tây Bắc và của tỉnh Sơn La bởi thị xã có vị trí chiến lược đặc biệt quan trọng, là đầu mối giao thông huyết mạch đối với vùng Tây Bắc và nối liền với các huyện trong tỉnh. Việc thành lập thị xã đã tạo tiền đề để phát triển kinh tế, văn hoá, xã hội, củng cố quốc phòng an ninh, xây dựng đô thị mới của thị xã Sơn La.

Năm 1961, Thủ tướng Phạm Văn Đồng và đoàn đại biểu của Chính phủ lên thăm Tây Bắc, tại cuộc mít tinh chào mừng của nhân dân thị xã Sơn La, Thủ tướng đã tặng cho Tây Bắc câu nói nổi tiếng “*Tây bắc sẽ là hòn ngọc ngày mai của Tổ quốc*”, với niềm tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng và Chính phủ đồng bào các dân tộc quyết tâm xây dựng thị xã ngày càng vững mạnh.

Từ một thị trấn Chiềng Lè bé nhỏ của châu Mường La đã hình thành thị xã, gồm khu phố Chiềng Lè (có 2 tiểu khu Chiềng Lè và Quyết Thắng) và xã Chiềng Cơi.

Ngày đầu, để lãnh đạo thị xã Ban cán sự thị xã ra đời gồm 5 đồng chí do đồng chí Lê Linh làm trưởng ban. Sau 5 tháng chuẩn bị, mùa Xuân năm 1962 Đảng bộ thị xã tổ chức Đại hội lần thứ I, bầu ra Ban Chấp hành, đồng chí Lê Linh được bầu làm Bí thư, đồng chí Hoàng Khun được bầu làm Chủ tịch Uỷ ban hành chính. Từ đó Đảng bộ có Ban Thị uỷ chính thức lãnh đạo, đồng thời chính quyền thị xã được thành lập có Uỷ ban hành chính thị xã, Uỷ ban hành chính xã Chiềng Cơi và 02

Ban đại diện tiểu khu Chiềng Lê, Quyết Thắng. Đại hội đã đề ra phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng an ninh và xây dựng hệ thống chính trị phù hợp với điều kiện của địa phương.

Mặc dù thị xã mới được thành lập, kinh tế chưa phát triển, sản xuất nông nghiệp và tiểu thủ công nghiệp còn rất nhỏ bé và lạc hậu, nhưng Đảng bộ và Ủy ban hành chính thị xã đã đề ra phương hướng, mục tiêu phát triển trên các lĩnh vực, kết quả trong 5 năm: Công tác tuyên truyền và giáo dục chính trị tư tưởng được coi trọng và đẩy mạnh, đông viên toàn Đảng bộ và nhân dân ra sức phát triển nông nghiệp. Riêng năm 1964, thị xã đã đạt nhiều thành tích cao: Tổng sản lượng thóc ruộng đạt 131 tấn, thóc nương 96,418 tấn, thị xã đã hoàn thành nghĩa vụ lương thực là 68 tấn và bán 17 tấn ngoài nghĩa vụ cho Nhà nước, phát động phong trào thi đua tự túc rau xanh và hoa màu trong cán bộ và nhân dân, đã giảm bớt sự cung cấp của Nhà nước được 57 tấn hoa màu, góp phần ổn định đời sống nhân dân.

Công tác xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật bước đầu được quan tâm, đã xây dựng 10 xí nghiệp, 14 cơ sở thương nghiệp quốc doanh, thành lập 24 cơ sở thủ công nghiệp thu hút gần 500 lao động, giao thông, bưu điện được chú trọng củng cố; phát động phong trào đảm bảo các đường liên xã, liên bản, đã sửa chữa và mở được 11 con đường; bản Mé xã Chiềng Cơi được công nhận là điển hình kiểu mẫu về nông thôn đổi mới; công tác tài chính và xây dựng cơ bản từng bước được củng cố; văn hoá – xã hội được quan tâm, toàn thị đã có 14 lớp mẫu giáo, 20 lớp vỡ lòng, tỷ lệ học sinh đi học và lên lớp cấp I, II, III ngày càng cao; lập được 3 trạm xá với 24 giường bệnh; văn hoá văn nghệ được phát triển góp phần cải thiện đời sống tinh thần cho nhân dân; công tác xây dựng Đảng, củng cố chính quyền và các đoàn thể được chú trọng, công tác phát triển Đảng được quan tâm, tính đến cuối năm 1964 toàn Đảng bộ đã có 43 chi, đảng bộ trực thuộc, 942 đảng viên.

Sau 4 năm thành lập, trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc đang trên đà phát triển, năm 1965 đế quốc Mỹ lại tiếp tục đánh phá Sơn La. Ngày 16/6/1965 Mỹ ném bom đánh phá vào các mục tiêu của thị xã Sơn La, bắt đầu từ đây, thị xã Sơn La cùng cả nước tham gia chiến tranh chống Mỹ cứu nước, thống nhất Tổ quốc. Những năm chiến tranh phá hoại miền Bắc của đế quốc Mỹ, thị xã Sơn La là một trong những trọng điểm bắn phá huỷ diệt của địch; các cơ quan, trường học, cơ sở sản xuất của tỉnh, thị xã được sơ tán về Mai Sơn.

Trong chiến tranh phá hoại miền Bắc, Sơn La là một trong những điểm đánh ác liệt của đế quốc Mỹ, nhận thức rõ âm mưu của địch, thực hiện chủ trương tích cực phòng chống chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ và “triệt để sơ tán” của khu uỷ và tỉnh uỷ, thị xã đã giành được thế chủ động, nhanh chóng triển khai phương án chiến đấu và sản xuất. Biến căm thù thành hành động cách mạng, quyết đập tan âm mưu của kẻ thù. Lực lượng dân quân tự vệ thị xã đã phối hợp với các đơn vị phòng không chiến đấu anh dũng, liên tục 35 trận, bằng các loại vũ khí tạo thành lưới lửa, bắn rơi 35 máy bay Mỹ.

Trong khói lửa chiến tranh, mặc dù bị tàn phá nặng nề nhưng với tinh thần đoàn kết, kiên cường bất khuất, cần cù, hăng say lao động, gắn bó với quê hương và một niềm tin tưởng vững chắc vào sự lãnh đạo của Đảng, Chính phủ và của Bác

Hồ, nhân dân thị xã quyết tâm xây dựng bản mường, khôi phục nền kinh tế và hàn gắn vết thương chiến tranh. Về kinh tế đã căn bản giải quyết được nạn đói lưu niên trong nhân dân. Công tác y tế, giáo dục được quan tâm. Công tác trật tự trị an, dân quân tự vệ được đẩy mạnh. Các tổ chức Đảng, chính quyền, đoàn thể được củng cố, kiện toàn và tăng cường vững chắc, nội bộ nhân dân đoàn kết một lòng, quyết tâm hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ sản xuất và chiến đấu, đã tạo ra sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị đảm bảo tốt nhiệm vụ sản xuất, sẵn sàng chiến đấu và phục vụ chiến đấu, giữ vững an ninh quốc phòng và tổ chức đời sống cho nhân dân.

Năm 1966 đã có hàng chục hợp tác xã, thị xã đã bán cho Nhà nước gần 90 tấn lương thực, tự túc 105 tấn hoa màu, trồng được 20 vạn cây phủ kín 11 ha rừng, năm 1967 đã có 10 HTX và 17 tổ sản xuất, số lượng hàng gia công sản xuất đạt từ 68% đến 100% mức thu nhập của xã viên, tổng mức bình quân 3 năm (1965 - 1967) huy động lương thực quy ra thóc tăng hơn so với 2 năm (1963 - 1964) là 11,3%; cơ sở chữa bệnh được mở rộng, toàn thị có 27 túi thuốc phòng không và một bệnh viện sơ tán; công tác giáo dục được quan tâm, toàn ngành đã đẩy lên phong trào thi đua “hai tốt”, 5 trường trong toàn thị đạt danh hiệu trường tiên tiến, tỷ lệ con em được đi học ngày càng tăng, nạn mù chữ cơ bản được thanh toán; sự nghiệp văn hoá văn nghệ từng bước được quan tâm.

Cuộc tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân năm 1968 của đồng bào miền Nam đã làm cho quân Mỹ bị thua đau ở khắp các chiến trường; đế quốc Mỹ buộc phải ngừng ném bom trên toàn miền Bắc. Nhân dân các dân tộc thị xã Sơn La hăng hái dồn sức lực vào sản xuất, hàn gắn vết thương chiến tranh nhưng vẫn không ngừng cảnh giác với mọi âm mưu gây chiến của địch. Thực hiện Chỉ thị của tỉnh uỷ, thị xã đã đề ra nhiệm vụ của những năm tới là: Tiếp tục phát huy truyền thống đoàn kết đấu tranh anh dũng, tăng cường củng cố quốc phòng và tiềm lực kinh tế... Xây dựng Đảng bộ, chính quyền cùng các lực lượng quần chúng mạnh hơn, hoàn thành nhiệm vụ chiến đấu và an ninh của địa phương trong mọi tình huống.

Chỉ trong một năm thị xã đã huy động được trên 7 nghìn công nghĩa vụ, trên 1 nghìn công lao động XHCN, nhân ngày sinh của Bác 19/5/1969, đã trồng được gần 8 nghìn cây, HTX thủ công nghiệp phát triển mạnh, thành lập mới 22 cơ sở. Phong trào thi đua “mỗi người làm việc bằng hai” đã diễn ra sôi nổi và rộng khắp trong toàn thị xã. Cuối năm 1969, đáp lời kêu gọi của Ban Chấp hành trung ương Đảng, thị xã đã mở đợt sinh hoạt “*Học và làm theo Di chúc của Bác Hồ*” trong toàn Đảng, toàn quân và nhân dân các dân tộc thị xã.

Phát huy cao độ truyền thống đoàn kết, tự lực, tự cường, năng động, sáng tạo, toàn Đảng, toàn quân và nhân dân các dân tộc thị xã đã đẩy lên phong trào thi đua sôi nổi trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội và đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng và nổi bật, xây dựng cơ bản được đẩy mạnh, hệ thống giao thông được chú trọng, sửa chữa, làm mới một số đường vào các xã, bệnh viện; củng cố và xây dựng bến xe thị xã; sự nghiệp văn hoá phát triển mạnh, toàn thị có 22 đội văn nghệ quần chúng; số học sinh đi học năm 1975 tăng 11% so với năm 1970. Đặc biệt, hưởng ứng khẩu hiệu hành động “*tiền tuyến cần người - Sơn La có đủ, tiền tuyến cần của - Sơn La sẵn sàng*”, thị xã đã huy động trên 40% nam, nữ thanh niên lên

đường chiến đấu phục vụ Tổ quốc, đồng thời đóng góp hàng trăm tấn lương thực, thực phẩm, hàng nghìn ngày công lao động cho tiền tuyến miền Nam và làm nghĩa vụ quốc tế với nước bạn Lào.

Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử ngày 30/4/1975 toàn thắng, đã kết thúc cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước vĩ đại của nhân dân ta, mở ra trang sử mới cho cách mạng Việt Nam. Trong thắng lợi cực kỳ to lớn đó có phần đóng góp xứng đáng của Đảng bộ và nhân dân các dân tộc thị xã Sơn La.

2- Giai đoạn (1976 – 1985)

Đất nước thống nhất, nhân dân các dân tộc thành phố cùng cả nước bước vào thời kỳ mới, mục tiêu nhiệm vụ cơ bản lúc này là tập trung đẩy mạnh khôi phục và phát triển kinh tế, xã hội, góp phần bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN, từng bước tổ chức lại sản xuất, không ngừng cải thiện và nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân, đảm bảo giữ vững quốc phòng an ninh, nâng cao hiệu quả hoạt động của tổ chức Đảng, chính quyền và các đoàn thể quần chúng.

Năm 1976, khu tự trị tây Bắc giải thể. Tỉnh Sơn La quyết định: Các cơ quan hành chính sự nghiệp và các cơ sở sản xuất sơ tán tại Mai Sơn dần chuyển về thị xã. Để đáp ứng yêu cầu phát triển, tháng 3/1979, Quốc hội nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam quyết định mở rộng thị xã Sơn La trên cơ sở sáp nhập thêm 7 xã của huyện Mường La đó là các xã Chiềng Xôm, Chiềng Đen, Chiềng Cọ, Chiềng Ngần, Chiềng Sinh, Chiềng An, Hua La.

Thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ VII, VIII, IX, X, Đảng bộ đã xác định những chủ trương, biện pháp phù hợp, thực hiện có hiệu quả chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tập trung ổn định đời sống nhân dân, hoàn thành nghĩa vụ với Nhà nước, giữ vững an ninh chính trị, đảm bảo trật tự an toàn xã hội. Với tinh thần thi đua yêu nước, phát huy truyền thống đoàn kết chiến đấu và chiến thắng trong những năm chiến tranh ác liệt, biến chủ nghĩa anh hùng cách mạng trong chiến tranh thành quyết tâm lao động, sản xuất và công tác, hàn gắn vết thương chiến tranh.

Cả thị xã dấy lên một phong trào hành động cách mạng mới và giành được những kết quả trên các mặt sản xuất, xây dựng lực lượng vũ trang, không ngừng phát triển văn hoá xã hội làm cho đời sống nhân dân các dân tộc ngày càng tiến bộ. Tổng giá trị sản phẩm toàn ngành Công nghiệp – TTCN năm 1978 tăng gấp 2 lần năm 1976 tăng bình quân 26,1%/năm; xây dựng cơ bản có nhiều khởi sắc, các công trình kinh tế được đầu tư xây dựng hội đã xây mới được 21 công trình, xây dựng được trên 2000 m² nhà ở, các tuyến đường xã, bản được mở rộng, năm 1976 đã mở thông thêm 5 km đường; sản lượng lương thực tăng trên 7%/năm, chăn nuôi phát triển mạnh, Thực hiện Chỉ thị 100 của Ban Bí thư về khoán sản phẩm đến nhóm và người lao động đã tạo được bước chuyển lớn trong sản xuất nông - lâm nghiệp, năm 1976 trồng mới 35 ha rừng, năm 1985 trồng mới được gần 200 ha, thu thuế công thương vượt 11%, thuế nông nghiệp đạt 100% kế hoạch. Sản lượng lương thực quy ra thóc tăng từ 7200 tấn năm 1981 lên gần 9 nghìn tấn năm 1985, chăn nuôi được phát triển mạnh cả nội và ngoại thành; mạng lưới trường lớp được mở rộng, tỷ lệ học sinh đi học và tốt nghiệp cấp I, II đạt trên 95%, cấp III đạt trên

70%; công tác bảo vệ sức khoẻ nhân dân, mạng lưới y tế từng bước được củng cố; phong trào văn hoá văn nghệ, thể dục thể thao được phát triển, phong trào xây dựng nếp sống văn minh, gia đình văn hoá được nhân dân tích cực hưởng ứng.

Công tác phát triển Đảng được coi trọng, 2 năm 1984 – 1985, Đảng bộ thị xã đã kết nạp 250 đảng viên mới, 85% đảng viên có trình độ lý luận chính trị từ sơ cấp trở lên; kịp thời củng cố, kiện toàn, bố trí sắp xếp các đơn vị phòng ban ổn định; hoàn thành một số công trình trọng điểm như rạp chiếu bóng, trường Đảng, nâng cấp một số tuyến đường liên xã, liên bản; sự nghiệp giáo dục, y tế có bước phát triển mới, xây dựng thêm một số trường; giảm tỷ lệ sinh từ 2,8% năm 1984 xuống 2% năm 1985. Lúc này đơn vị hành chính của thị xã gồm 2 phường (*Chiềng Lè, Quyết Thắng*), 8 xã (*Chiềng Còi, Chiềng Xôm, Chiềng Sinh, Chiềng Ngần, Chiềng Cọ, Hua La, Chiềng Đen, Chiềng An*).

Có được những thành tựu to lớn đó là do Đảng bộ thị xã đã phát huy tinh thần đoàn kết, chủ động sáng tạo, đề ra nhiều giải pháp trên các lĩnh vực, xây dựng được đội ngũ cán bộ có phẩm chất, năng lực, đủ sức gánh vác nhiệm vụ trong thời kỳ mới. Trong 10 năm (1976 - 1985) trên con đường xây dựng và phát triển, Đảng bộ và nhân dân các dân tộc thị xã tuy còn gặp nhiều khó khăn thử thách nhưng dưới sự lãnh đạo của Trung ương, của tỉnh, sự năng động sáng tạo, quyết tâm chuyển hướng sản xuất, đổi mới cơ chế quản lý kinh tế, xã hội của thị xã, đã làm thay đổi bộ mặt của một thị xã miền núi, góp phần đạt được những thắng lợi to lớn cùng cả nước vững bước vào con đường đổi mới.

3- Giai đoạn năm 1986 đến nay

3.1- Giai đoạn (1986 – 2008)

Trong quá trình xây dựng và phát triển, từ khi thực hiện đường lối đổi mới toàn diện của Đảng, được mở đầu bằng Nghị quyết Đại hội VI của Đảng (12/1986). Vận dụng sáng tạo các chủ trương của Trung ương và của tỉnh, Đại hội Đảng bộ thị xã lần thứ XI (12/1986), đã đề ra những định hướng lớn trên tất cả các lĩnh vực, trong đó tập trung vào đẩy mạnh sản xuất nông lâm nghiệp; tăng cường đầu tư cho xây dựng cơ bản. Với cơ cấu kinh tế Công nghiệp – TTCN, thương mại, dịch vụ, nông – lâm nghiệp đã phát huy tốt tiềm năng thế mạnh của địa phương. Thị xã đã thu được những thành tựu nổi bật trên tất cả các lĩnh vực. Lương thực đạt gần 10 nghìn tấn, chăn nuôi phát triển mạnh, tổng số gia súc gia cầm lên hơn 65 nghìn con; xây dựng thêm các HTX, cơ quan, xí nghiệp, trường học; các hoạt động y tế, giáo dục, văn hoá, văn nghệ, thể dục thể thao được quan tâm duy trì và mở rộng; sắp xếp, chia tách 47 HTX quy mô liên bản thành 84 quy mô bản; năm 1988 trồng được 176 ha rừng, đào đắp được gần 76 nghìn m³ các công trình thuỷ lợi, các trục đường giao thông chính được duy tu bảo dưỡng, nhiều công trình trọng điểm như trường học, Đài truyền thanh thị xã, rạp 26/8... được xây dựng. Tổng sản lượng quy thóc đạt xấp xỉ 10 nghìn tấn, tăng gần 3 nghìn tấn so với năm 1986, Đời sống nhân dân được cải thiện, thu nhập bình quân đầu người 2 năm 1987-1988 tăng 6,7% so với năm 1983- 1985; công tác quốc phòng được trú trọng, trật tự an toàn xã hội được đảm bảo.

Sau 10 năm đổi mới, năm 1996 kinh tế thị xã đã có nhiều khởi sắc, nhịp độ tăng trưởng hàng năm tăng từ 10 - 12%, cơ cấu kinh tế có bước chuyển dịch khá, cơ sở hạ tầng đô thị, nông thôn có chuyển biến mạnh mẽ, đời sống nhân dân ổn định và ngày càng được cải thiện, quốc phòng an ninh được đảm bảo giữ vững. Công tác xây dựng Đảng và củng cố hệ thống chính trị ngày càng được tăng cường, tháng 5/1998, Chính phủ ra nghị định thành lập thêm 2 phường mới được tách ra từ 2 phường Chiềng Lè, Quyết Thắng là phường Tô Hiệu và Quyết Tâm, nâng số phường lên thành 4 phường.

Tại kỳ họp thứ 9 Quốc hội khoá X đã ra Nghị quyết số 44/2001 – QH10 ngày 29/6/2001 quyết định chủ trương đầu tư xây dựng Nhà máy thủy điện Sơn La, là công trình trọng điểm quốc gia và chính thức được khởi công vào năm 2005. Việc xây dựng Thủy điện Sơn La có ý nghĩa to lớn và tầm quan trọng đặc biệt là thời cơ và vận hội, tạo cho thành phố có điều kiện thu hút đầu tư lớn, tạo đà cho sự phát triển kinh tế - xã hội, kết cấu hạ tầng, là tiền đề quan trọng để xây dựng và phát triển thị xã theo hướng đô thị mới. Phát huy kết quả đạt được sau 10 năm thực hiện đường lối đổi mới, vượt qua khó khăn, thử thách thị xã Sơn La tiếp tục đạt được những thành tựu quan trọng, mức tăng trưởng với nhịp độ cao, cơ cấu kinh tế chuyển dịch tích cực, kết cấu hạ tầng đã được đầu tư phát triển trên khắp các lĩnh vực: giao thông vận tải, bưu chính viễn thông... các thiết chế văn hoá từng bước được đầu tư nâng cấp, chương trình đào tạo nguồn nhân lực, giải quyết việc làm được quan tâm chăm lo, văn hoá xã hội được nâng lên, đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân được cải thiện. Đây chính là điều kiện quan trọng để Đảng bộ và nhân dân các dân tộc thị xã Sơn La xây dựng và phát triển một đô thị mới.

Đến ngày 06/10/2005, Bộ Xây dựng đã quyết định công nhận thị xã Sơn La là đô thị loại III; Tỉnh Sơn La và thị xã Sơn La đã tập trung đầu tư xây dựng, phát triển đô thị, nhất là đối với những tiêu chí đô thị loại III còn thiếu và yếu.

Sau khi thị xã Sơn La được công nhận là đô thị loại III, hướng tới mục tiêu thành lập thành phố Sơn La trực thuộc tỉnh Sơn La, thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thị xã lần thứ XV, thị xã Sơn La đã chú trọng phát triển kinh tế; đầu tư chỉnh trang, nâng cấp cơ sở hạ tầng phục vụ nhu cầu thiết yếu của đô thị; nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân; phát huy sức mạnh của cả hệ thống chính trị để xây dựng đô thị ngày càng khang trang, sáng - xanh - sạch - đẹp, tạo niềm tin trong mọi tầng lớp nhân dân tham gia tích cực thực hiện công cuộc đổi mới, xây dựng quê hương giàu đẹp. Năm 2006, Chính phủ ban hành Nghị định thành lập 02 phường Chiềng An và phường Chiềng Sinh, nâng tổng số lên 6 phường, đơn vị hành chính lúc này là 6 xã, 6 phường.

3.2- Giai đoạn từ năm 2008 - 2021

Ngày 26/10/2008, Tỉnh uỷ, HĐND, UBND tỉnh Sơn La long trọng tổ chức Lễ công bố Nghị định của Chính phủ về thành lập thành phố Sơn La thuộc tỉnh Sơn La. Đây là mốc son lịch sử quan trọng trong suốt chặng đường 47 năm xây dựng và phát triển của thị xã Sơn La. Năm 2010, Chính phủ đã ban hành Nghị quyết thành lập phường Chiềng Cơi, đến nay thành phố có 7 phường, 5 xã.

Dưới sự lãnh đạo của Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố, thành phố đã hoàn thành các nhiệm vụ, mục tiêu kinh tế đề ra, đánh dấu bước chuyển dịch về cơ cấu kinh tế và chất lượng tăng trưởng. GDP năm 2010 đã tăng gấp 2,2 lần so với 2005 và đạt 16,97%/ năm; tổng sản phẩm GDP bình quân đầu người đạt 20,55 triệu đồng. Cơ cấu kinh tế chuyển dịch tích cực: tỷ trọng nông, lâm nghiệp, thủy sản giảm từ 13,74% xuống còn 10%; công nghiệp - xây dựng tăng từ 28,98% lên 33,5%; dịch vụ ổn định ở mức 56,5%. Bộ mặt nông thôn đã có những tiến bộ rõ nét, hệ thống giao thông, điện, nước sinh hoạt, thông tin liên lạc được đầu tư nâng cấp; giáo dục đào tạo, khoa học công nghệ, y tế, truyền thanh truyền hình có bước phát triển mạnh; công tác đền ơn đáp nghĩa, đảm bảo an sinh xã hội được quan tâm; hoạt động văn hóa xã hội có nhiều tiến bộ, đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân được nâng lên rõ rệt.

Để phát triển thành phố trong những năm tiếp theo, Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2010-2015 đã đề ra mục tiêu đến năm 2015 xây dựng thành phố trở thành đô thị phát triển khá trong các đô thị miền núi phía Bắc; tạo dựng những yếu tố cơ bản của đô thị loại II trực thuộc tỉnh vào năm 2020. Năm 2011 là năm đầu tiên thực hiện nghị quyết Đại hội Đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2011-2015, tổ chức bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XIII và bầu cử Hội đồng nhân dân các cấp, nhiệm kỳ 2011-2016, kỷ niệm 50 năm thành lập Thành phố Sơn La, Ban chấp hành Đảng bộ thành phố đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, đề ra nhiều chủ trương, biện pháp tổ chức thực hiện để nghị quyết đi vào cuộc sống. Kinh tế tiếp tục duy trì sự phát triển và đạt tốc độ tăng trưởng hợp lý; cơ cấu kinh tế, cơ cấu sản xuất, cơ cấu các thành phần kinh tế chuyển dịch đúng hướng, huy động có hiệu quả các nguồn lực, tập trung đầu tư, chỉnh trang, nâng cấp hạ tầng cơ sở đô thị, xây dựng nông thôn mới, từng bước nâng cao chất lượng các tiêu chí của đô thị loại III, hướng tới các tiêu chí của đô thị loại II. Tốc độ tăng trưởng kinh tế GDP đạt 12,34%, thu nhập bình quân đầu người đạt 2.100 USD. Thu ngân sách trên địa bàn đạt 330 tỷ đồng.

Thành phố đã công bố qui hoạch tổng thể phát triển thành phố giai đoạn 2011-2020, tầm nhìn đến 2025. Phát động phong trào thi đua "*Nhân dân các dân tộc thành phố Sơn La chung tay xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh*"; với phương châm "*Nhân dân làm, nhà nước hỗ trợ*". Phong trào xây dựng nông thôn mới tạo được niềm tin, phấn khởi trong nhân dân. Đảng bộ đã tập trung chỉ đạo, rà soát một số mô hình triển khai hiệu quả, cách làm phù hợp với điều kiện từng địa bàn để chỉ đạo nhân rộng, quan tâm lòng ghép các nguồn vốn xây dựng mô hình nông thôn mới tại xã Chiềng Xôm. Năm 2015, Chiềng Xôm là xã đầu tiên của Thành phố cũng là của tỉnh được công nhận xã đạt chuẩn nông thôn mới.

Sự nghiệp giáo dục và đào tạo tiếp tục được củng cố và phát triển toàn diện, quy mô trường lớp được mở rộng. Năm 2014, thành phố được công nhận thêm 5 trường học đạt chuẩn quốc gia (*có 02 trường đạt chuẩn quốc gia mức độ 2*), đưa số trường đạt chuẩn quốc gia lên 19 trường (*chiếm tỷ lệ 38,8%, tăng 72% so với năm 2010*); duy trì chất lượng học tập; xây dựng trường học đáp ứng 3 mục tiêu: *Trung tâm giáo dục, trung tâm văn hóa, trung tâm sinh hoạt cộng đồng*. Công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe cho nhân dân tiếp tục được triển khai có hiệu quả; năm 2014,

thành phố công nhận thêm 02 đơn vị đạt chuẩn quốc gia về y tế, đưa số xã, phường được công nhận đạt chuẩn quốc gia về y tế là 08/12.

Các chương trình mục tiêu quốc gia về việc làm, giảm nghèo và an sinh xã hội được kiểm tra và giám sát thường xuyên. Năm 2014, tỷ lệ hộ nghèo giảm từ 1,7% xuống còn 1,5%; hộ cận nghèo giảm từ 2,8% xuống còn 1,4% so với năm 2013. Tập trung nguồn lực xoá 03 bản đặc biệt khó khăn (*bản Lóm Tòng xã Chiềng Đen, bản Hay Phiêng phường Chiềng Sinh, bản Nậm Tròn xã Chiềng Ngần*). Tiếp tục phát huy và thực hiện Nghị quyết Trung ương 9, khoá XI về “Xây dựng và phát triển văn hoá, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”, Thành phố tổ chức thành công ngày hội văn hoá thể thao các dân tộc, phục dựng các lễ hội truyền thống: “*Hạn Khuống*”, lễ hội “*Hoa Ban*” thu hút đông đảo nhân dân tham gia, cổ vũ, động viên. Tiềm lực quốc phòng trong khu vực phòng thủ được tăng cường, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. An ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội của thành phố luôn được giữ vững ổn định. Hoạt động đối ngoại không ngừng được tăng cường và mở rộng, quan hệ hữu nghị, hợp tác với các thành phố, thị xã kết nghĩa, đặc biệt là với huyện Sầm Nưa, tỉnh Hủa Phăn và huyện Huôi Sài, tỉnh Bó Kẹo nước CHDCND Lào tiếp tục được duy trì và phát huy hiệu quả. Công tác xây dựng chính quyền được thành phố quan tâm. Công tác xây dựng, chỉnh đốn đảng, công tác giáo dục lý luận, chính trị của Đảng bộ thành phố từng bước được đổi mới về nội dung và phương pháp. Tập trung thực hiện Nghị quyết Trung ương 4, khoá XI, Chỉ thị 03-CT/TW ngày 14/5/2011 của Bộ Chính trị về “*Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tám gương đạo đức Hồ Chí Minh*”. Đến cuối năm 2014, tỷ lệ tổ chức cơ sở đảng đạt “*Trong sạch vững mạnh*” từ 61,1% năm 2011 tăng lên 69,49%; tỷ lệ đảng viên đủ tư cách hoàn thành tốt nhiệm vụ từ 2.962 đảng viên năm 2011 tăng lên 3.160 đảng viên. Khối đại đoàn kết các dân tộc tiếp tục được củng cố và phát huy. Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể đã thực hiện tốt vai trò chức năng, nhiệm vụ, tích cực xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc

Ngày 26/10/2013, Đảng bộ, chính quyền, nhân dân, chiến sỹ các lực lượng vũ trang thành phố trang trọng tổ chức Lễ đón nhận Huân chương Độc lập hạng Nhì và kỷ niệm 5 năm thành lập thành phố Sơn La (2008-2013), tạo không khí vui tươi, phấn khởi, tự hào trong nhân dân các dân tộc, càng thêm tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, Chính phủ, góp phần quan trọng vào giáo dục truyền thống cách mạng cho Đảng bộ và nhân dân thành phố, phát huy truyền thống anh hùng, thi đua lao động sản xuất, quyết tâm phấn đấu xây dựng thành phố Sơn La giàu đẹp, văn minh và từng bước hiện đại, xứng đáng là vị trí trung tâm của tỉnh và khu vực Tây Bắc.

Chặng đường 5 năm (2011-2015) thực hiện Nghị quyết đại hội Đảng các cấp và Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ XVII trong điều kiện gặp nhiều khó khăn, thách thức với các yếu tố nội tại vốn có cũng như các yếu tố mới nảy sinh, nhưng với sự nỗ lực quyết tâm của Đảng bộ, Chính quyền, nhân dân các dân tộc, chiến sỹ các lực lượng vũ trang và cộng đồng các doanh nghiệp trên địa bàn thành phố, kinh tế - xã hội của Thành phố đã có những bước tiến quan trọng. Cơ cấu kinh tế của Thành phố chuyển dịch theo hướng tăng tỷ trọng ngành dịch vụ, giảm tỷ trọng

ngành công nghiệp - xây dựng và nông nghiệp. Tổng thu ngân sách trên địa bàn 5 năm đạt 2.581 tỷ đồng, thu nhập bình quân đạt 47,2 triệu đồng/ người/năm. Các vấn đề bức xúc xã hội được tập trung giải quyết. Giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ, văn hóa và các lĩnh vực xã hội có nhiều tiến bộ, đời sống nhân dân được cải thiện, tỷ lệ hộ nghèo giảm xuống còn 1,11%. Quốc phòng an ninh được đảm bảo, trật tự an toàn xã hội được giữ vững, công tác đối ngoại được tăng cường. Thành phố đã phấn đấu đạt 14/20 tiêu chí đô thị loại III, 11/20 tiêu chí đô thị loại II. Thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới, xã Chiềng Xôm đã đạt chuẩn xã nông thôn mới, các xã còn lại đạt từ 10 đến 13 tiêu chí. Công tác xây dựng Đảng được quan tâm, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng. Triển khai hiệu quả việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh gắn thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI “*Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay*”. Công tác tổ chức, phát triển Đảng, công tác dân vận, công tác kiểm tra, giám sát của Đảng được thực hiện nghiêm túc, hiệu quả.

Năm 2015 có nhiều sự kiện chính trị có ý nghĩa lớn với tỉnh Sơn La nói chung, thành phố Sơn La nói riêng, Đảng bộ Thành phố đã tổ chức Đại hội đại biểu lần thứ XVIII, nhiệm kỳ 2015-2020. Với chủ đề “*Tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng bộ; phát huy sức mạnh đoàn kết dân tộc; đẩy mạnh toàn diện sự nghiệp đổi mới; xây dựng thành phố Sơn La trở thành trung tâm của tiểu vùng Tây Bắc và cơ bản đạt tiêu chí đô thị loại II vào năm 2020*”. Trên cơ sở phân tích sâu sắc những thành tựu, hạn chế, Đại hội đã đề ra mục tiêu tổng quát đến năm 2020 là: Xây dựng Đảng bộ trong sạch vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng; phát huy dân chủ và sức mạnh đoàn kết dân tộc; năng động sáng tạo, huy động mọi nguồn lực, thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế đô thị, phát triển kết cấu hạ tầng đồng bộ; bảo vệ môi trường; giữ vững ổn định chính trị, đảm bảo quốc phòng an ninh trên địa bàn. Trong điều kiện có nhiều khó khăn, thách thức và thuận lợi đan xen, song dưới sự lãnh đạo trực tiếp của tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh, Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc thành phố đã không ngừng phấn đấu, chủ động, sáng tạo, đạt được những kết quả quan trọng và khá toàn diện, đa số các chỉ tiêu cơ bản đã hoàn thành và hoàn thành vượt mức Nghị quyết Đại hội XVIII đề ra. Kinh tế phát triển tương đối toàn diện, tốc độ tăng trưởng khá, cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo định hướng phát triển của thành phố. Tổng giá trị sản xuất (*giá so sánh năm 2010*) của giai đoạn là 45.347,9 tỷ đồng; tốc độ tăng bình quân 5 năm là 12,2%/năm. Tổng thu ngân sách trên địa bàn của giai đoạn ước đạt 2.270 tỷ đồng, tăng 2,03 lần so với giai đoạn 2010 - 2015; dần nâng cao khả năng tự cân đối của ngân sách thành phố. Thu nhập bình quân đầu người ước đạt 48,5 triệu đồng/người/năm. **Trên địa bàn thành phố có trên 1.200 doanh nghiệp, trên 40 HTX, trên 10.000 hộ kinh doanh cá thể được cấp phép; đã thành lập và phát triển Chi hội doanh nghiệp thành phố với trên 300 thành viên tham gia.** Từng bước chuyển đổi cơ cấu cây trồng từ cây hàng năm hiệu quả kinh tế thấp sang trồng cây ăn quả, cây công nghiệp lâu năm. Đẩy mạnh ứng dụng khoa học, công nghệ, áp dụng các tiêu chuẩn tiên tiến (GAP, VietGAP, UTZ...) vào sản xuất; giá trị sản xuất bình quân ước đạt 60-100 triệu đồng/ha/năm. Hạ tầng nông thôn, tổ chức sản xuất kinh tế ở 5 xã có nhiều chuyển biến tích cực, đời sống nhân dân được cải thiện và nâng cao. Dưới sự lãnh đạo của Ban Chấp hành

Đảng bộ thành phố bằng việc ban hành các Nghị quyết xây dựng nông thôn mới theo lộ trình hằng năm và sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự đồng thuận của nhân dân, đến tháng 11/2019, 100% số xã đạt chuẩn nông thôn mới. Ngày 08/12/2019, tỉnh Sơn La long trọng tổ chức Lễ công bố Quyết định 1660/QĐ-TTg ngày 19/11/2019 của Thủ tướng Chính phủ công nhận thành phố Sơn La hoàn thành nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới và vinh dự được Chủ tịch nước tặng Huân chương Lao động Hạng Ba (*hoàn thành trước 1,5 năm so với chỉ tiêu Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ XVIII*).

Đô thị thành phố có nhiều khởi sắc và tạo dấu ấn phát triển mạnh mẽ. Công tác chỉnh trang đô thị được triển khai tích cực, tỷ lệ tuyến phố văn minh đô thị đạt 70,6%. Các dự án giải phóng mặt bằng của tỉnh và thành phố được triển khai quyết liệt với tổng diện tích trên 535 ha (ước đạt 85%) cơ bản đảm bảo tiến độ bàn giao mặt bằng thi công xây dựng các công trình. **Tăng cường công tác hội hợp với các ngành của tỉnh thu hút hơn 70 dự án đầu tư (đã được cấp quyết định chủ trương đầu tư) với tổng mức vốn đăng ký gần 3.800 tỷ đồng, trong đó thu hút được một số Tập đoàn kinh tế, nhà đầu tư lớn đến khảo sát và đầu tư trên địa bàn: Tập đoàn Vingroup, Công ty cổ phần Tập đoàn Mường Thanh...** Các dự án lớn, trọng điểm được khởi công và hoàn thành như Trung tâm thương mại và nhà phố thương mại Vincom, Khách sạn Mường Thanh, Rạp chiếu phim (*Trung tâm thương mại Vingroup*), Quảng trường Tây Bắc, Tượng đài Bác Hồ với đồng bào các dân tộc Tây Bắc, Trung tâm thể dục - thể thao tỉnh, Kè suối Nậm La, các khu dân cư đô thị, Bệnh viện đa khoa khu vực Tây Bắc... đã góp phần thay đổi diện mạo đô thị theo hướng hiện đại từng bước hoàn thành các tiêu chí đô thị loại II. Ngày 19/5/2019, tỉnh Sơn La long trọng tổ chức Lễ công bố Quyết định 466/QĐ-TTg ngày 25/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ công nhận là đô thị loại II trực thuộc tỉnh Sơn La (*hoàn thành trước 1,5 năm so với Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ XVIII*).

Văn hoá, thông tin, thể thao và du lịch được triển khai thực hiện có hiệu quả theo hướng phát triển tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc vùng Tây bắc, đời sống văn hóa, tinh thần của nhân dân có nhiều khởi sắc. Tổ chức các Lễ hội truyền thống mang đậm bản sắc các dân tộc thành phố (*như Lễ hội Đền thờ Vua Lê Thái Tông, Lễ hội Mùa Hoa Ban, Hội Xuân dân tộc Bắc...*). Duy trì và phát triển các hoạt động thể thao thành tích cao, thể thao dân tộc, quần chúng. Quan tâm phát triển hạ tầng đô thị, nông thôn gắn với phát triển du lịch, phát triển du lịch cộng đồng (*Homestay*) và du lịch sinh thái kết hợp với du lịch văn hóa - lịch sử. Tập trung thực hiện đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo; chú trọng phát triển toàn diện năng lực, thể chất, nhân cách, đạo đức, kỹ năng sống cho học sinh. Thành phố có 43 trường học (*đã sáp nhập 18 đơn vị trường học thành 09 đơn vị trường học*); năm 2020 tỷ lệ trường đạt chuẩn quốc gia là 81,3% (*vượt 6,3% so với chỉ tiêu Nghị quyết Đại hội*). Công tác y tế, dân số và chăm sóc sức khỏe nhân dân được quan tâm chăm lo; 12/12 xã, phường đạt tiêu chí quốc gia về y tế (*hoàn thành trước 01 năm so với chỉ tiêu kế hoạch Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ XVIII*). Tỷ lệ hộ nghèo đã giảm từ 1,72% năm 2015 xuống còn 0,49% năm 2020 (*theo chuẩn nghèo đa chiều*).

An ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội được giữ vững, quốc phòng được đảm bảo, năm 2019 thành phố tổ chức diễn tập khu vực phòng thủ được đánh giá đạt loại giỏi (9,26 điểm), hoàn thành chuyển hóa địa bàn phức tạp về ANTT đối với 03 xã, phường trên địa bàn. Duy trì và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế kết nghĩa với các tỉnh Bắc Lào, thực hiện tốt mối quan hệ với các đô thị trong cụm đô thị miền núi phía Bắc và các đô thị trong Hiệp hội đô thị Việt Nam. Chú trọng đẩy mạnh cải cách hành chính, thực hiện công khai, minh bạch trong hoạt động của cơ quan, tổ chức, đơn vị. Hoàn thành và hiện đại hóa Bộ phận tiếp nhận và trả kết quả thành phố; liên thông hiện đại tại cấp xã trên địa bàn

Công tác xây dựng Đảng đạt nhiều kết quả tích cực. Kịp thời quán triệt, triển khai và thực hiện các Nghị quyết, chỉ thị của Trung ương, của tỉnh và thành phố đến cán bộ, đảng viên và nhân dân. Tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng, đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, XII. Tập trung lãnh đạo xây dựng và thực hiện các kế hoạch, chương trình hành động thực hiện Nghị quyết của Đảng với những bước đi cụ thể, đưa nghị quyết đi vào cuộc sống. Thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 18, 19 Hội nghị lần thứ sáu, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII đã giảm được 58 đầu mối (gồm 15 đơn vị và 43 đầu mối trực thuộc đơn vị); giảm 15 vị trí lãnh đạo, quản lý (trong đó, cấp trưởng giảm 12 người, cấp phó giảm 3 người). Thực hiện tinh giản biên chế theo tinh thần Nghị quyết số 39 - NQ/TW của Bộ Chính trị đối với 40 cán bộ, công chức, viên chức. Hoàn thành việc sáp nhập đối với 55 bản, tiểu khu, tổ dân phố để thành lập 28 tổ, bản, tiểu khu (giảm từ 173 đơn vị xuống còn 145 đơn vị); giảm 350 cán bộ hoạt động không chuyên trách ở bản. Thực hiện rà soát, sắp xếp lại các tổ chức đảng, từ 57 tổ chức cơ sở đảng từ đầu nhiệm kỳ (17 Đảng bộ cơ sở, 40 chi bộ cơ sở) với 6.400 đảng viên đến nay còn 41 tổ chức cơ sở đảng (21 Đảng bộ cơ sở, 20 chi bộ cơ sở) với 9210 đảng viên. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, công tác dân vận của Đảng; phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị-xã hội thành phố trong công tác tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện tốt các phong trào thi đua lao động sản xuất, phát triển kinh tế - xã hội.

Là một đô thị miền núi, nhiều dân tộc anh em sinh sống, nằm ở trung tâm của tỉnh Sơn La, Thành phố có vị trí chiến lược hết sức quan trọng trong các thời kỳ lịch sử dựng nước và giữ nước. Trải qua đấu tranh gian khổ, nhân dân các dân tộc vùng Tỉn lỵ xưa, rời đến Thị xã và là thành phố Sơn La hôm nay với truyền thống yêu nước, đoàn kết, anh dũng trong đấu tranh bảo vệ quê hương, đất nước; cần cù, năng động, sáng tạo trong lao động sản xuất và xây dựng quê hương. Qua quá trình đấu tranh giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ vững chắc thành quả cách mạng, đến năm 1975 cùng cả nước bước sang một kỷ nguyên mới: Kỷ nguyên hòa bình, độc lập, thống nhất và quá độ đi lên chủ nghĩa xã hội, Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc thành phố đã nêu cao tinh thần đoàn kết, thống nhất, phát huy truyền thống anh hùng luôn quyết tâm vượt lên thử thách, gian khổ, tập trung khai thác tiềm năng thế mạnh sẵn có, đoàn kết các dân tộc, huy động mọi nguồn lực cho sự nghiệp phát triển với từng bước đi vững chắc đã tạo nên thế và lực mới trên con đường xây dựng thành phố Sơn La phát triển xanh, nhanh và bền vững hướng tới tiêu chí đô thị loại I.

Thành tích mà cán bộ, đảng viên, chiến sỹ các lực lượng vũ trang và nhân dân các dân tộc thành phố Sơn La đã đạt được trong chiến đấu, lao động, xây dựng, phát triển và bảo vệ quê hương, đất nước đã được Đảng, Nhà nước ghi nhận và trao tặng nhiều phần thưởng cao quý, đó là:

Danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân, 01 Huân chương Quân công và Chiến công hạng Nhất, 01 Huân chương Độc lập hạng Nhì, 01 Huân chương Độc lập hạng Ba, 01 Huân chương Lao động hạng Nhất, 01 Huân chương Lao động hạng Nhì, 04 Huân chương Lao động hạng Ba, nhiều Cờ thi đua, Bằng khen của Chính phủ, các ban, ngành, đoàn thể Trung ương và của tỉnh. Có 05 Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân, 01 Anh hùng Lao động và 04 bà Mẹ Việt Nam anh hùng...

PHẦN III MỤC TIÊU VÀ ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN CỦA THÀNH PHỐ SƠN LA

Thành tựu 60 năm xây dựng và phát triển của thành phố là tiền đề quan trọng để chúng ta vững bước đi vào thời kỳ mới, thời kỳ tiếp tục công cuộc đổi mới, đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước. Bước vào thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII, Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIV, Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ XIX, chúng ta đang đứng trước những thách thức lớn và thời cơ cực kỳ quan trọng, đòi hỏi thành phố Sơn La phải kế thừa và phát huy những thành tựu quan trọng đã đạt được, nắm bắt cơ hội, vượt qua thách thức, đẩy lùi nguy cơ, nêu cao tinh thần cách mạng tiến công, vươn lên mạnh mẽ, vững vàng trước mọi khó khăn, góp phần thực hiện thắng lợi mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Trong những năm tới, cùng với sự phát triển chung của đất nước, của tỉnh, thành phố Sơn La sẽ bước vào giai đoạn phát triển mới, với những bước tiến mới và toàn diện. Với khí thế vươn lên mạnh mẽ, với sự quan tâm sâu sắc của tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh, các cấp, các ngành Trung ương, tỉnh, với truyền thống quý báu của thành phố Sơn La trong 60 năm xây dựng và phát triển; kế thừa và phát huy thành tựu, kinh nghiệm của 35 năm đổi mới. Thành phố Sơn La quyết tâm thực hiện tốt Kết luận số 353-KL/TU ngày 07/9/2021 của Ban Thường vụ tỉnh ủy về phát triển thành phố Sơn La theo định hướng đô thị loại I và phát triển xanh, nhanh, bền vững, các kế hoạch thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XV, Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII. Tập trung thực hiện có hiệu quả 10 Đề án thực hiện Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố Sơn La lần thứ XIX, nhiệm kỳ 2020-2025, cụ thể là:

(1) Đề án phát triển thương mại, dịch vụ, du lịch; xây dựng thương hiệu các sản phẩm chủ lực của thành phố.

(2) Đề án quy hoạch mở rộng thành phố, đầu tư xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng đô thị và nông thôn.

(3) Đề án nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quản lý trật tự xây dựng; quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường.

(4) Đề án nâng cao hiệu quả công tác cải cách hành chính, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, thu hút các nhà đầu tư tham gia phát triển thành phố.

(5) Đề án phát triển nguồn nhân lực, nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

(6) Đề án giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa các dân tộc thành phố, mang đậm bản sắc văn hóa các dân tộc Tiểu vùng Tây Bắc.

(7) Đề án thực hiện tốt các chính sách an sinh xã hội, giải quyết việc làm gắn với giảm nghèo bền vững.

(8) Đề án nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng và thực hành tiết kiệm, chống lãng phí.

(9) Đề án tăng cường công tác đảm bảo quốc phòng - an ninh; an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; công tác phòng, chống và kiểm soát ma túy.

(10) Đề án đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, phòng ngừa sai phạm trong tổ chức đảng và đảng viên; nêu cao trách nhiệm người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, cơ quan, đơn vị; tăng cường đổi mới công tác đối thoại với nhân dân; phát huy vai trò của MTTQ và các đoàn thể chính trị - xã hội thành phố trong xây dựng khối đại đoàn kết các dân tộc, thực hiện các chính sách an sinh xã hội gắn với giảm nghèo bền vững.

Tập trung cao vào 03 nhiệm vụ trọng tâm đột phá để tập trung lãnh đạo, chỉ đạo trong nhiệm kỳ 2020 -2025:

(1) Phát triển và đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng, nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ (2) Đầu tư xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng đô thị và nông thôn đảm bảo đồng bộ, tạo động lực thu hút các nhà đầu tư, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội (3) Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo và triển khai thực hiện có hiệu quả công tác cải cách hành chính.

Với 60 năm xây dựng và phát triển, thành phố Sơn La đã giành được những kết quả vô cùng to lớn. Tự hào với những thành tựu đã đạt được, các thế hệ cán bộ, đảng viên và nhân dân các dân tộc thành phố nguyện xứng đáng với truyền thống yêu nước, đoàn kết, tự lực, tự cường, vượt qua mọi khó khăn, thử thách của các thế hệ đi trước đã đóng góp cho sự nghiệp cách mạng đẽ vũng vàng bước vào thời kỳ mới, xây dựng thành phố Sơn La phát triển xanh, nhanh và bền vững hướng tới tiêu chí đô thị loại I./.

THÀNH ỦY - HĐND - UBND THÀNH PHỐ SƠN LA

Tháng 10 năm 2021